

การศึกษาความเครียดของพ่อแม่ของเด็กปัญญาอ่อน
ที่มีระดับความรุนแรงต่างกัน

นางสาว ชะไมพร ธรรมวาสี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาจิตวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN 974-579-151-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017298

๑๑๗๒๙๘๑๕๑

A Study of Stress in Parents of Young Mentally
Retarded Children with Different Degrees of Severity

Miss Chamaiporn Dhamavasi

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Psychology

Graduate School

Chulalongkorn University

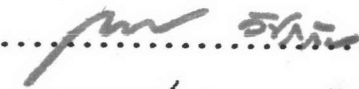
1991

ISBN 974-579-151-2

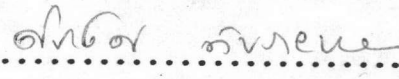
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาความเครียดในพ่อแม่ของเด็กปัญญาอ่อนที่มีระดับรุนแรงต่างกัน
โดย นางสาว ชะไมพร ธรรมวาสี
ภาควิชา จิตวิทยา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ศีรางค์ ทับสายทอง

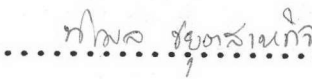
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

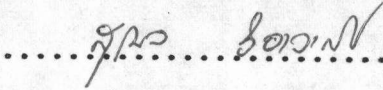

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วิชัยภักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.พรพนทิพย์ ศิริวรรณบุศย์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ศีรางค์ ทับสายทอง)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิรมล ชยุตสาหกิจ)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร. สุวิมล ว่องวานิช)

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาความเครียดในพ่อแม่ของเด็กปัญญาอ่อนที่มีระดับรุนแรงต่างกัน
โดย นางสาว ชะไมพร ธรรมวาสี
ภาควิชา จิตวิทยา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ศีรางค์ ทับสายทอง

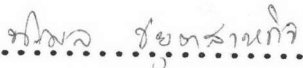
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

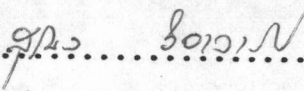
.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.พรมกัญช์ ศิริวรรณบุษย์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ศีรางค์ ทับสายทอง)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิรมล ชยุตสาห์กิจ)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร. สุวิมล ว่องวานิช)

ชะไมพร ธรรมวาสี : การศึกษาความเครียดของพ่อแม่ของเด็กปัญญาอ่อนที่มีระดับความรุนแรงต่างกัน (A STUDY OF STRESS IN PARENTS OF YOUNG MENTALLY RETARDED CHILDREN WITH DIFFERENT DEGREES OF SEVERITY) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ศิริรงค์ ทับสายทอง, 100 หน้า ISBN 974-579-151-2

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความแตกต่างของความเครียดของพ่อแม่ที่มีลูกปัญญาอ่อนต่างระดับความรุนแรงของอาการ ต่างเพศ และต่างระดับอายุ

ผลการวิจัยพบว่า

- 1 พ่อแม่ที่มีลูกปัญญาอ่อนระดับรุนแรงกับระดับเบาบาง มีระดับความเครียดต่างกันอย่างมีนัยสถิติ ที่ระดับ .01
- 2 ระดับความเครียดของพ่อแม่เด็กปัญญาอ่อนเพศหญิงและเพศชาย ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05
- 3 ความเครียดของพ่อแม่ที่มีลูกปัญญาอ่อนวัยเด็กตอนต้นกับวัยรุ่นตอนกลาง ความเครียดของพ่อแม่ที่มีลูกปัญญาอ่อนวัยเด็กตอนต้นกับวัยรุ่นตอนปลาย และความเครียดของพ่อแม่ที่มีลูกปัญญาอ่อนวัยรุ่นตอนต้นกับวัยรุ่นตอนปลาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

ภาควิชา จิตวิทยา
 สาขาวิชา จิตวิทยาพัฒนาการ
 ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิสิต
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

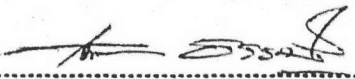
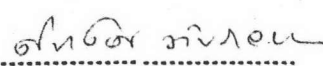
CHAMAIPORN DHAMAVASI : THE A STUDY OF STRESS IN PARENTS OF YOUNG
MENTALLY RETARD CHILDREN WITH DIFFERENT DEGREE OF SEVERITY
THESIS ADVISOR : ASSI. PROF. SIRANG TUBSAITONG 100 PP.
ISBN 974-579-152-2

The purpose of this thesis was to study stresses in parents of young mentally retarded children with different degrees of severity and the study included three variables : degrees of severity, sexes and ages of children.

The results of the study were as follows.

- 1 Level of stresses in parents of young mentally retarded children with severe degree and mild degree mild differed significantly ($P < .01$).
- 2 Level of stresses in parents of young mentally retarded children with different sexes differed insignificantly.
- 3 Level of stresses in parents of young mentally retarded children with different ages differed distinctively ($P < .05$)

ภาควิชา จิตวิทยา
สาขาวิชา จิตวิทยาพัฒนาการ
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

๑

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ศิริวงศ์ ทับสายทอง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ให้ทั้งความรู้ คำแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และให้กำลังใจมา โดยตลอด ผู้วิจัยตระหนักในพระคุณและความกรุณาของอาจารย์เสมอมา ขอกราบขอบพระคุณอย่าง สูงไว้ ณ ที่นี้

กราบขอบพระคุณ ดร. จิน แบร์, รองศาสตราจารย์ สุภาพรณ โคตรจรัส ผู้ช่วย ศาสตราจารย์ เกษมศักดิ์ แก้วศรีภูมิ และผู้ช่วยศาสตราจารย์วรัญ ดันชัยสวัสดิ์ ที่ให้ความกรุณาเป็น ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณาคคุณภาพของวัดความซึมเศร้า(Beck's Depression Inventory)

กราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นิรมล ชัยศุภสาทกิจ เลขาธิการสถาบันแสงสว่าง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กาญจนา โภกระกุล ผู้อำนวยการโรงเรียนปัญญาจักร อาจารย์ดารณี ธานี ธานี อาจารย์ใหญ่โรงเรียนราชานุกูล ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณแพทย์พยาบาล เจ้าหน้าที่แผนกจิตเวช ผู้ป่วยนอก ตึกประเสริฐ-กึ่งศาลา โรงพยาบาลแผนกกระตุ้นพัฒนาการเด็ก โรงพยาบาลศิริราชทุกท่าน และคุณภรรณิการ์ เฉลิมกุล ที่ให้ความช่วยเหลือในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณคณาจารย์วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ และพี่ๆ น้อง ๆ ชาวจิตวิทยาทุกท่าน ที่ให้กำลังใจและช่วยเหลือในการทำวิจัยตลอดมา

และท้ายที่สุด ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และพี่ ๆ ที่ให้ทั้งความรักและความห่วงใยมาโดยตลอด

ชะไมพร ธรรมวาสี

15 เมษายน 2534

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
✓ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	3
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	26
✓ วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	34
✓ สมมติฐานในการวิจัย.....	34
คำจำกัดความในการวิจัย.....	34
✓ ขอบเขตของการวิจัย.....	35
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	36
2. วิธีดำเนินการวิจัยและวิธีรวบรวมข้อมูล.....	37
✓ กลุ่มตัวอย่าง.....	37
การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	37
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	40
✓ วิธีดำเนินการวิจัย.....	47
การรวบรวมข้อมูล.....	47
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
การนำเสนอข้อมูล.....	49
✓ 3. ผลการวิจัย.....	51
4. อภิปรายผลการวิจัย.....	62

๕. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	67
บรรณานุกรม.....	70
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก.....	76
ภาคผนวก ข.....	81
ภาคผนวก ค.....	89
ประวัติผู้เขียน.....	100

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. จำนวนแบบสอบถาม จำแนกตามเพศของเด็ก	39
2. ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความรุนแรงของอาการ เพศ และอายุของเด็ก.....	39
3. การทดสอบความเชื่อถือได้ของเครื่องมือ.....	44
4. ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษาของพ่อแม่.....	51
5. ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้ สถานะการสมรส และ ลักษณะของครอบครัว.....	52
6. ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพของพ่อแม่.....	52
7. ความถี่ มีชดิม เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความเครียดของพ่อแม่ ที่มีลูกปัญญาอ่อน จำแนกตามแหล่งความเครียด.....	53
8. มีชดิม เลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความเครียด ของพ่อแม่ เด็กปัญญาอ่อน จำแนกตามความรุนแรงของอาการ.....	55
9. ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแสดงค่าเปรียบเทียบความแตกต่าง ระหว่างค่ามีชดิม เลขคณิตของคะแนนความเครียดของพ่อแม่เด็กปัญญาอ่อน จำแนกตามความรุนแรงของอาการ.....	56
10. ผลการทดสอบความแตกต่างของค่ามีชดิม เลขคณิตของคะแนนความเครียด ของพ่อแม่เด็กปัญญาอ่อนด้วยวิธีเปรียบเทียบพหุคูณของ Dunn (Dunn's Multiple Comparison Procedure) จำแนกตามความรุนแรงของอาการ....	57
11. มีชดิม เลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความเครียดของ พ่อแม่เด็กปัญญาอ่อน จำแนกตามเพศของเด็ก.....	57
12. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่ามีชดิม เลขคณิตของคะแนนความเครียด ของพ่อแม่ที่มีลูกปัญญาอ่อนเพศหญิงและเพศชาย โดยการทดสอบค่าที่.....	58
13. มีชดิม เลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความเครียดของ พ่อแม่เด็กปัญญาอ่อน จำแนกตามอายุของเด็ก.....	59

14. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว แสดงค่าเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่ามัธยฐานเลขคณิตของคะแนนความเครียดของพ่อแม่เด็กปัญญาอ่อน จำแนกตามอายุของเด็ก..... 60
15. ผลการทดสอบความแตกต่างของค่ามัธยฐานเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความเครียดของพ่อแม่เด็กปัญญาอ่อน ด้วยวิธีของ Dunn จำแนกตามอายุของเด็ก..... 61
16. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับมาตรของแบบวัดความซึมเศร้าของเบค..... 81
17. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อัลฟาของแบบสอบถาม QRS-SF..... 83
18. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อัลฟาระหว่างข้อกับมาตรของแบบสอบถาม QRS-SF..... 84

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1. แผนภูมิการเปลี่ยนแปลงทางสรีรวิทยาซึ่งเป็นผลมาจากความเครียด.....	5
2. แผนภูมิการเปลี่ยนแปลงทางจิตใจซึ่งเป็นผลทำให้เกิดความเครียด.....	8
3. แผนภูมิความเครียดที่มีผลต่อสุขภาพ.....	10
4. แผนภูมิความเครียดและกระบวนการเปลี่ยนแปลง.....	21
5. แผนภูมิจริงความเครียดที่เกิดขึ้นในพ่อแม่ของเด็กปัญญาอ่อนที่สัมพันธ์ กับแบบสอบ QES-SF.....	22